

Paba diena

Šiandien – Mėnulio delčia, no trečiadienio – jaunatis. Saulė teka 8 val. 28 min., leisis 15 val. 53 min. Dienos ilgumas 7 val. 25 min.
Vardadieniai: šiandien – Bartmina, Bartminas, Leokadija, Pamela, Vakarė, Vakarīs, rytoj – Eidas, Eidė, Eidginta, Eidgintas, Eidimtas, Eidinas, Eidintas, Eidintė, Eidys, Ilma, Ilmena, Lora, Loreta, pirmadienį – Aistė, Aistis, Damas, Damazas, Lauksmė, Lauksmina, Lauksminas, Lauksvyda, Lauksvydė, antradienį – Dagmara, Gaiva, Gilma, Gilmina, Gilminta, Gilmintas, Kirbutas, Kirkanta, Kirkantas, Kirmantas, Kirmantė, Vainbutas, Vainbutė, Vainė, Vaingeda, Vaingedas, Vainius, Vainys.
Gruodžio 9 – Tarptautinė kovos su korupcija diena.
Gruodžio 10 – Tarptautinė žmogaus teisių diena. Nobelio diena.
Gruodžio 11 – Tarptautinė kalnų diena.

Kredito unija „Prienų taupa“ – arčiausiai kliento 2 p.

Kol kyla rankos 3-5 p. ir trokšta širdys...

Pristato dar vienerių metų fotografijų „Almanachą“ 4 p.

Žodis prasideda nuo trupinio 4-6 p.

Kur ieškoti kaltų dėl nesėkmių Ukrainos fronte? 5 p.

Ir kasdienybėje, ir šventėje – ne vieni... 6 p.

Advento tradicija – pasninkas 7 p.

Susitikimas su rašytoja Irena Buivydaite-Kupčinskiene Stakliškių bibliotekoje 8 p.

Į naujas patalpas persikėlusį Kašonių biblioteka – bendruomenės kultūros židinys

8 p.

Praeitų amžių eksponatai – apie permainingą Prienų miesto istoriją

Dar tik vienerius metus veikianti Istorikų ir kolekcininkų draugija gruodžio 1 d. pakvietė į antrąją jos iniciatyva surengtą parodą „Prienai imperijų gniaužtuose“ (Prienų raida nuo 1795 iki 1918 m.), kuri suintrigavo ne tik savo krašto istorija besidomincius prieniečius, bet ir svečius iš Vilniaus, Kauno, Trakų. Prie stendų Prienų kultūros ir laisvalaikio centre ilgai aptarinėti eksponatai, diskutuota. Paroda, matyt, neatsitiktinai sulaukė lankytojų antplūdžio, juk po dešimtmečius trukusio sąstingio ir faktų klastojimo žmonės vis dar ieško tiesos ir po kruopelytę atkurinėja tikrąją savo istoriją.

Šiandien skamba neįtikėtina, bet Prienai istorijos bėgyje buvo ne eilinis bažnytkaimis, jis pasižymėjo kaip pavieto centras bei centrinis dabartinės Suvalkijos miestas, turėjęs savivaldos teises ir laisves, vystęs prekybą, pramonę, buvęs atviras įvairioms religinėms konfesijoms. Ir tik susidūrus dviem imperijoms,

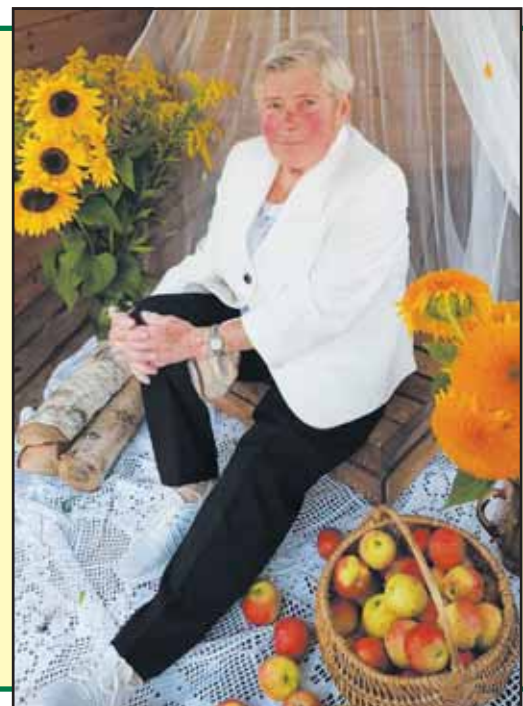
perbraižytas Europos žemėlapis lėmė, kad Nemunas tapo šias galybes skiriančia riba, o Prienai – pasienio miestu. Geopolitinė situacija nulėmė Prienų nuosmukį.

Istorikų ir kolekcininkų draugijos nariai **Mindaugas Rukas** ir **Adomas Miliuskas** padėjo (Nukelta į 2 p.)

Sveikiname!

Žmogus nepakeičiamas laike, nepakartojamas žemėje. Kiekvienas skleidžia savo ypatingą šviesą. Istorija skaičiuoja šimtmečius, o žmogus – metus, valandas ir dienas. Sveikiname su dar vieneriais prabėgusiais metais. Linkime nepamiršti, kad kiekviena skubanti sekundė skaičiuoja žmogaus metus ir kaskart atneša naują patirtį, žinias, džiaugsmą, viltį, meilę, juoką, svajones ir laimę!

Antaniną GRONEBERG, gyvenančią Žarijų kaime, gimtadienio proga sveikina vyras Alfredas, dukra Vida, anūkės Živilė ir Agnė su šeimomis, proanūkiai Kamilė, Arnas ir Gabrielius

Stakliškių krašto partizanams – Angelo skulptūra

Gruodžio 1-os dienos popietę į Stakliškių miestelio Atminties kalnelį, skambant patriotinėms dainoms, rinkosi būriai žmonių. Nešini Stakliškių gimnazijos vėliava atvingiavo ir šios gimnazijos moksleiviai. Įvykis neeilinis – bus atidengta paminklinė skulptūra, skirta 1944–1953 m. Stakliškių krašto partizanams ir jų rėmėjams atminti. Pavienių atminimo ženklų žuvusiems partizanams yra pastatyta įvairiose seniūnijos vietose, bet bendro – dar nebuvo.

Į iškilmes atvyko ir svečių. Tarp jų – Lietuvos genocido ir rezistencijos tyrimo centro vyriausiasis patarėjas **Raimundas Kaminskas**, Vytauto Didžiojo 2-osios Kauno rinktinės štabo šaulys, kraštieš **Julius Proškus**, skulptūros autorius **Zigmantas Buterlevičius** ir kiti. Skulptūrą atidengė Stakliškių seniūnijos seniūnė **Nijolė Ivanovienė** ir Prienų rajono savivaldybės vicemerė **Laimutė Jančiukienė**, pašventino Stakliškių parapijos klebonas **Laurynas**

Stakliškių gimnazijos moksleiviai.

Visockas. Renginio vedėja **Dalia Vertinskienė** pakvietė uždegti atminties žvakelės, šauliai padėjo rožių puokštę.

– Nuo šiol ši paminklinė skulptūra ne tik įprasmins Atminties kalnelį, puoš Stakliškių miestelio centrą, bet ir kvies prisiminti žiaurią mūsų kraštuose vykusią partizaninę kovą už Lietuvos laisvę, krašto didvyrius – partizanus, kurie nelygioje pokario kovoje prieš sovietų oku-

pantus buvo pašauti miškuose, susprogdinti bunkeriuose, kankinti ir nužudyti pakelėse. Jie kovojo už mūsų Laisvę, o Laisvė – tautos pamatinė vertybė, – kalbėjo seniūnė, primindama šio kalnelio gimimo istoriją.

...Žmonės senokai norėjo (Nukelta į 2 p.)

Birštono versmės

„Gyvenimas“
- laikraštis Jums
ir apie Jus!

Ižiebta Birštono kurorto Kalėdų eglė

Su šūkiu „Miško taku į Kalėdas Birštone“ kurortas pradėjo gražiausių metų švenčių laukimą. Šeštadienį, gruodžio 2 d., Birštone buvo ižiebta Kalėdų eglė. Kurorto gatves nušvietė tradicinis oreivių paradas, lankytojus sveikino Kalėdų Senelis, šventę vainikavo DJ Jovani koncertas.

Šiais metais Birštonas grįžo prie tikrų kalėdinių tradicijų ir papuošė 12 metrų aukščio natūralią eglę, kurią visame mieste supa spindinčių eglaičių miškeliai. Eglutės ižiebimo ceremonija prasidėjo kalėdiniu karavanu, kuris buvo sudarytas iš Birštono kurorto simbolio – oreivių – kolonos.

Kalėdinę nuotaiką šventės metu kūrė vaikų kolektyvas „Linksmasis Do“, vaikų mados teatro ir šokių studija „Demo“. Šou metu

netrūko linksmy, nuotaikingų dainų, teatralizuotų pasirodymų, savo populiariausias dainas atliko atlikėja, dainų kūrėja Jūratė Miliuskaitė. Šventę vainikavo ir diskotekos ritmu į šventinį mėnesį pakviėtė puikiai žinomas TV bei radijo laidų vedėjas, muzikos prodiuseris DJ Jovani.

Birštono parapijos Carito bendruomenės namuose kvepia Kalėdomis

Birštono parapijos Carito bendruomenės namuose įsikūrusių nevyriausybinų organizacijų nariai buvo susirinkę pabūti kartu, pasigaminti žaisliukų bei savo rankomis papuošti bendruomenės namų eglę.

Rezultatu galėsite pasidžiaugti nevyriausybinų organizacijų organizuojamų renginių metu Birštono parapijos Carito bendruomenės namuose, Birutės g. 10A, Birštone.

Birštono savivaldybės informacijos

Pagal 2022 metų Savivaldybių kultūros indeksą – penktoje vietoje

Gruodžio 1 d. Kaune paskelbti Savivaldybių kultūros indekso 2022 metų reitingai, kuriuose Birštonas iš septintosios vietos pakilo į penktąją ir yra tarp pažangą darančių lyderių. Savivaldybių kultūros indekso reitingus pristatė idėjos ir tyrimo autorė, Vilniaus universiteto mokslininkė Kristina Mžeikaitė.

Renginyje dalyvavo Birštono viešosios bibliotekos direktorė Alina Jaskūnienė, Birštono muziejaus direktorius Simas Matulevičius, Savivaldybės Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyr. specialistė Vida Gadliauskienė, Birštono kultūros centro direktorius Zigmas Vileikis.

Savivaldybių kultūros indeksas įvertina kultūros situaciją iš septynių perspektyvų: kultūros organizacijų, kūrėjų, kultūros makroekonominės, finansavimo kultūrai, dalyvavimo kultūroje ir sukuriama socialinio kapitalo, kultūros paveldo, vykstančių pokyčių perspektyvos. Skaičiuojant jį buvo naudojama 12 duomenų šaltinių, 40 kultūros rodiklių.

Savivaldybių kultūros indekso tikslas – objektyviai ir visapusiškai reprezentuoti kultūros situaciją kiekvienoje savivaldybėje, jas pa-

lyginti bei sudaryti galimybes identifikuoti problemiškesnius aspektus, kuriuos būtų galima gerinti kiekvienoje savivaldybėje, stiprinant ir aktyvinant kultūros įstaigų, NVO, kūrėjų bendradarbiavimą.

Pirmojoje reitingų vietoje įsitvirtino Neringos savivaldybė, antroje – Vilnius, trečioje – Zarasai, ketvirtoje pozicijoje išliko Druskininkai.

Vilija Blinkevičiūtė: „Tiesiog privalome padėti Skurstančių vaikų valstybei“

Rimantas KAZLAUSKAS

Kokios diskusijos verda Europos Parlamente? Kas svarbu Lietuvai?

„Ir Briuselyje, ir Strasbūre labai dažnai diskutuojame, siūlome sprendimus temomis, kurioms Lietuvoje, mano galva, skiriama per mažai dėmesio, o kartais ir apskritai neskiriama. Pavyzdžiui, vis nemažėjantis vaikų skurdas arba praktiškai neįperkamas būstas“, – teigia Europos Parlamento narė, socialdemokratė Vilija BLINKEVIČIŪTĖ.

Gerbiama Vilija, praėjo dveji metai, kai buvo patvirtinta europinė Vaiko garantijų iniciatyva, prie kurios atsiradimo prisidėjote asmeniškai. Kokia situacija?

Truputį papildysiu: ne tik patvirtinta, bet šiai iniciatyvai numatytos ir lėšos. Miliardai eurų. Vaiko garantijos reiškia ne tik nemokamą vaikų priežiūrą, tinkamą mitybą, lygias galimybes mokytis, lankyti būrelius, bet ir jaukų būstą, sąlygas suaugusiems šeimos nariams dirbti ir užsidirbti, derinti darbą ir asmeninį gyvenimą, slaugyti sergančius artimuosius.

ES valstybės patvirtino planus šiai iniciatyvai įgyvendinti. Akivaizdu, kad to nepakanka: dalyje valstybių vaikų skurdas ir socialinė atskirtis didėja. Kas ketvirtam vaikui ES gresia ir skurdas, ir socialinė atskirtis. Tokių vaikų – 20 milijonų. Taigi Europoje yra dar viena didelė

www.blinkeviciute.eu

Vilija Blinkevičiūtė: „Net vidutines pajamas gaunančios šeimos labai dažnai nebeįstengia nusipirkti būstą ar jį nuomotis. Lietuvai verkiant reikia Muncipalinio būsto plėtros programos.“

– Skurstančių vaikų – valstybė. Privalome jai padėti.

Ką siūlo Europos Parlamentas?

Europos Parlamentas paragino Europos Komisiją ir valstybes stiprinti Vaiko garantijų iniciatyvą, didinti investicijas į vaikus, užtikrinti pasiekiamas ir įperkamas viešąsias paslaugas net atokiausiuose regionuose.

Kalbama apie politiką, kuria didinamos investicijos į švietimo, sveikatos priežiūros ir socialinės apsaugos paslaugas, skatinamas vaikų sportas ir fizinis lavinimas, veikla lauke, galimybės lankyti meno, kultūros užsiėmimus. Labai svarbu, kad vaikai nebūtų diskriminuojami dėl tėvų finansinės padėties.

(Nukelta į 4 p.)

Kol kyla rankos ir trokšta širdys...

Net ir mažas dėl kitų atliktas darbas ir darbelis yra svarbus, ir būtina už jį padėkoti, ypač prasidėjus Adventui. Kaip ir kasmet, susirinkus į tradicinę prieššventinę popietę Carito bendruomenės namuose, Lietuvos pensininkų sąjungos Birštono skyriaus „Bočiai“ pirmininkė Julija Barutienė apžvelgė bendrijos per metus nuveiktą veiklą, paminėjo atskirų narių indėlį į Kalėdoms skirtų visuomeniškų darbų krautę, pasidžiaugdama žmonių aktyvumu, atsakingumu, iniciatyvomis, geru žodžiu tarsi medumi patepdama kiekvieną senjorą.

Uždegus adventinio vainiko pirmąją – pranašo – žvakelę, kuri moko su meile žvelgti į gyvenimą ir žmones, buvo prisiminti ir Amžinybėn išėję aktyvūs nariai – Nijolė Bielošova, Albinas Sidaras, Algirdas Giknius, Justinas Antanas Vilkas, bendrijos metraštyje palikę ženklų savo darbų pėdsaką.

Klausantis J.Barutienės ataskaitos, neapleido nuostaba dėl to, kaip šie senjorai visur suspėja, prisiimtus įsipareigojimus pareiškiant atlieka. Jie – aktyvūs kultūrinių renginių, edukacijų, mokymų, paskaitų lan-

„Bočių“ bendrijos vadovių sveikinimai vienai iš 40-ties jubilaičių.

kytojai, aplinkos tvarkymo talkų dalyviai, choro „Sidabrinė gija“ dainininkai. Savo pavyzdžiu moko jaunimą, jog valstybinės šventės reikia švęsti, svarbiausias datas Lietuvai paminėti. Jie aktyviai keliauja pažindami

(Nukelta į 5 p.)

Adventinės vaško žvakelės šviesa

5 p.

Vilija Blinkevičiūtė: „Tiesiog privalome padėti Skurstančių vaikų valstybei“

(Atkelta iš 3 p.)

ES finansavimas leidžia nacionaliniu lygmeniu investuoti į vaikų skurdo ir socialinės atskirties mažinimo priemones. Joms finansuoti tiesiogiai ar netiesiogiai gali būti naudojamos ne tik „Europos socialinio fondo+“ (ESF+), bet ir kitų šaltinių lėšos.

Europos Parlamentas dar kartą paragino skubiai padidinti Vaiko garantijų sistemos finansavimą ir 2021-2027 m. laikotarpiu jai skirti bent 20 milijardų eurų.

Europos Parlamente verda diskusijos ir dėl to, kad europiečiams vis sunkiau išsigyti būstą...

Taip. Ir siūlomi sprendimai. O situacija Europoje sudėtinga: net vidutinės pajamos uždirbantieji ne-

beįstengia nusipirkti būstą, o būsto nuomos kainos – taip pat aukštesnės.

Europos Sąjungoje yra pavyzdžių, kaip valstybės, atskiri miestai tas problemas sprendžia. O sprendimas yra aiškus: plėsti municipalinio (savivaldybės priklausančio) būsto fondą. Tai palyginti nebrangiai ilgam laikui nuomojami būstai gyventojams. Tiems, kurių pajamos yra per mažos, kad jie galėtų nuomotis ar išsigyti būstą rinkos kainomis, ir per aukštos, kad jie galėtų kreiptis dėl socialinio būsto.

Tai labai svarbu Lietuvai, nes vidutinės pajamos gaunančiai šeimai būstas miestuose ir jų priemiesčiuose jau tapo neįperkamas. Deja, susidaro išpūdis, kad Lietuvoje net diskusijas šia tema bandoma už-

gniauzti. Yra laisva rinkta ir ji neva viską sutvarkys. Lietuvai verkiant reikia Municipalinio būsto plėtros programos.

Europos Parlamentas kreipėsi į Europos Komisiją ir valstybes parengti nacionalinius įperkamo būsto planus (jei tokių nėra parengusių), kad nacionalinės ir vietos valdžios imtųsi konkrečių veiksmų dėl būsto poreikių tenkinimo. Tam naudoti ES fondų lėšas, taip pat ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšas.

Paprasciau tariant, Europos Parlamentas labai aiškiai pareiškė, kad valstybės, savivaldybės privalo įsikišti į nekilnojamojo turto rinką ir užtikrinti žmonėms teisę į būstą.

Užs. Nr. 078

Pristato dar vienerių metų fotografijų „Almanachą“

Birštono kultūros centre kelis dešimtmečius veikianti fotostudija „Varpas“ laikosi tradicijos ir kasmet pristato narių meninių fotografijų „Almanachą“. Paroda išjudina šio krašto fotografuojančius žmones – ir profesionalus, ir mėgėjus, skatina peržiūrėti pastarųjų metų fotoarchyvus ir atrinkti tas nuotraukas, kurios būtų įdomios ir lankytojams.

Tuos, kurie draugauja su fotoaparatu, studijos vadovas Povilas Veteris ragina nelaikyti fotografijų „stalčiuje“, bet pasidalinti savo kūryba su kitais, atskleisti savo kūrybišką pusę. Ir jam kaskart pavyksta įkalbinti kukliuosius, suburti parodai daugybę autorių.

Lapkričio pabaigoje Birštono kultūros centre atidarytoje parodoje „Almanachas 2023“ fotografijos darbus pristato rekordinis skaičius autorių – net 35 fotografai. Tarp nuolatinių parodos dalyvių pavardžių kelios šiemet nuskambėjo pirmą kartą. Tokiu būdu, per kūrybą, Birštono naujakuriai, kurorto kultūros naujienomis besidomintys žmonės išliejo į vietos bendruomenės gyvenimą.

P.Veteris džiaugėsi, kad studijos „Varpas“ fotografijos mylėtojų „šeima“ kasmet auga, dėl to tampa įdomiau parodų lankytojams. Juk kiekvienas fotografas yra unikalus, turintis savitą stilių, pasaulėžiūrą. Vienų stiprioji pusė – gamtos vaizdai, gyvūnijos pasaulis, kiti savo dėmesį skiria reportažinei ar marinistinei fotografijai, dar kiti fotografuoja žmones, augintinius, fiksuoja kelionių akimirkas. Tad šiemetinėje parodoje – daug įvairovės, nes fotografijų nesiejia konkreči tema

ar vietovė. Visgi Birštone gyvenantys, dirbantys fotografai neužmiršta, kad jie yra tikri šio krašto metraštininkai, todėl parodoje nemažai su kurortu susijusių miesto ir gamtos vaizdų, švenčių akimirkų, žinomų žmonių portretų.

Birštono savivaldybės vicemeras Vytautas Kederys ir Kultūros centro direktorius Zigmantas Vileikis pasveikino fotostudijos „Varpas“ narius ir jų kuratorių Povilą Veterį, išskirtiniais kadrų užpildžiusius dar vienerių metų kūrybinį „Almanachą“. Už dalyvavimą parodoje autoriams įteikti padėkos raštai. P.Veteris trumpai pristatė visus autorius, kiekvienam surasdamas po gerą žodį ir pristatydamas stipriąsias jo kūrybos puses. Kadangi Kultūros centro fojė erdvės sutalpino ne visas autorių atsiųstas fotografijas, likusios bus eksponuojamos studijos „Varpas“ Facebook'o paskyroje.

Dalė Lazauskienė

Autorės nuotraukos

Žodis prasideda nuo trupinio...

Namai – tai mamos rankomis austa lino staltiese uždengtas stalas ir tėvo rankomis raikoma duona. Tai – šviesa ir šiluma, šaknys ir sparnai, būtis ir išlikimas, kur pradžia tampa prigimtinė trauka ir amžinuoju šauksmu – sugrįžti.

Gruodžio 1-ąją dieną, kaip ir buvo planuota, **Birštono ir Prienų kūrėjų klubo „Gabija“** nariai rinkosi poezijos skaitymams Prienų krašto muziejuje. Kalendorinės žiemos pradžioje džiaugiamės puikiu pasirinkimu, kuris visus tarsi sugrąžino prie ištakų, suteikė galimybę prisiliesti prie tautos kultūros paveldo, tradicijų, savo šaknų, pradžių pradžios.

Laikas gražiai sudėliojo įvykių seką taip, kad „Gabijos“ žmonės kūrybiniais skaitiniais pasirinko vietą, kurioje ir prasidėjo klubo veikla. Esame nuoširdžiai dėkingi muziejaus direktorei Lolitai Batutienei ir visai muziejaus bendruomenei už jautimą, autentišką valstiečio pirkios aplinką, alsuojančią molinės krosnies šilumą ir šviežiai keptos duonos kvapą! Pasijutome laukiami, pamaloninti dėmesiu, svetingumu. Pavakario poezijos skaitymų išsilgę, į eilėraščių posmus kibome tarsi į ką tik iškeptos duonos plūtą – dideliais kšniais ir su nepasotinamu apetitu. Tokie šiltoje aplinkoje gėrėtis ir grožėtis kolegoms, skaitančiais prozą ir

eilės – buvo ir atgaiva, ir šventė. Eilės užkabino mintis dalintis prisiminimais, istorija, ateities idėjomis ir planais. Muziejaus direktorė ir vakaro svečias – Seimo narys **Andrius Palionis** savo pasisakymuose apie įgyvendintus bendrus projektus ir planus ateičiai patvirtino faktą taipogi esantys „Gabijos“ klubo veiklos istorijos dalimi. **Lolita Batutiene** pasiūlė tęsti gražią „Gabijos“ ir muziejaus poezijos skaitymų Važatkėmyje, poeto Justino Marcinkevičiaus tėviškoje, tradiciją, bendradarbiauti įgyvendinant ir kitas veiklas. Seimo narys Andrius Palionis pasidžiaugė ilgamete jo ir muziejaus draugyste, įgyvendintu prasmingu, gausiu dėkingos bei suvalkijos regionų bendruomenių žmonių Etnografinės rūgapijūties (2013 m) projektu, Siponių dvarvietėje, parama grūdais „Duonos kelio“ edukacijai muziejuje, LR Seime organizuotomis parodomis. Kitais metais startuosiančioje Birštono ir Prienų krašto kuriančių žmonių bendruomenės knygoje –

(Nukelta į 6 p.)

Ruošiamės šventėms

Gražų Advento vakarą Kauno rajono visuomenės sveikatos biuras Birštone organizavo Kalėdinių žaisliukų dirbtuves ir pakvietė jose dalyvauti nevyriausybinę organizacijų atstovus.

Susirinkę į bendruomenės namus, rankų darbelius atlikome mąkrame technika. Vadovė Lina skatino mus, kad visos sugebėsime ją įvaldyti. Ir iš tiesų – iš spalvotų virvelių gaminome kelių rūšių žaisliukus, kiekvienai gavosi skirtingi, ir dėl to dar mieslesni. Buvo smagu advento vakarą, suėjus draugėn, ruošti gražiausiai metų šventei. Jautėmės tarsi meditacijoje, apėmė bendruomeniškumo jausmas... Daugiausia susirinko sveikos gyvensenos klubo „Šilagėlė“ narių.

Kai kurie savo darbelius atidavė Carito atstovėms, kad jos švenčių proga pradiuotų vienišus žmones. Kiti dirbtuvių dalyviai pasigamintais žaisliukais papuošė eglutę namuose. „Labai bus gražu prie dovanėlių pridėti,“ – dalinosi idėjomis moterys.

Dėkojame Birutei, organizavusiai tokių jaukų ir dvasingą pasibuvimą drauge...

Prasmingo švenčių laukiamo.

Nijolė Juozaitienė

Birštono krašto žinios

• **Birštono savivaldybė baigė įgyvendinti projektą – „Via-duko per magistralinį A16 kelią prieigų ir jungčių su Birštono miestu ir Birštono viensėdžiu žmonėms su negalia įrengimas“.** Projekto įgyvendinimo metu buvo įrengta jungtis, sujungiančios viaduką ir esamas gatves bei takus, naujas pėsčiųjų ir dviračių takas, ekonomišką LED apšvietimas. Taip pat baigti tako ir laiptų, esančių Astrų gatvėje, rekonstrukcijos darbai: atnaujintas takas, įrengti patogesni ir saugesni laiptai, šviestuvai. Įgyvendinus visus šiuos darbus, išspręsta susisiektimo su kita kurorto dalimi problema – birštoniečiai ir kurorto svečiai kurorte gali judėti dar patogiau ir saugiau.

• **Gruodžio 4 d. rytą Birštono savivaldybėje vyko civilinės saugos stalo pratybos, kurių tema buvo „Birštono savivaldybės civilinės saugos sistemos subjektų veiksmai gavus grasinimą įvykdyti teroro aktą ir (ar) teroro akto atvejų“.** Pratybų metu diskusijos forma buvo imituojama teroro akto situacija, priimami sprendimai situacijai valdyti bei vertinamas įstaigų pasiruošimas tokioms situacijoms. Pratybų

tikslas – pagerinti Birštono savivaldybės civilinės saugos sistemos subjektų pasiruošimą užtikrinti veiklos tęstinumą, gyventojų ir darbuotojų apsaugą gavus grasinimą įvykdyti teroro aktą ir (ar) teroro akto atvejų. Dalyviai diskutavo apie ekstremaliosios situacijos valdymą, gyventojų savisaugos priemones, galimą evakavimo eigą, likusio turto apsaugą. Aptartas institucijų ir specialiųjų tarnybų pasiruošimas pavojaus atvejui, tarpusavio bendradarbiavimas ir pan. Pratybas vertino pratybų rengimo ir koordinavimo grupės nariai. Pratybos įvertintos gerai.

• **Gruodžio 5 d. Birštone vyko Sveikatą stiprinančio Kauno regiono metinė konferencija „Sveikata visiems Kauno regiono gyventojams“, kurioje pagrindinis dėmesys buvo skirtas Kauno regiono savivaldybių gyventojų sveikatos būklės analizei ir ligų prevencijos programų įgyvendinimui.** Konferencijai pirmininkavo Birštono savivaldybės merė Nijolė Dirginčienė ir Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) vietos atstovas prof. hab. Dr. Juozas Pundzius. Konferencijos metu vyko aktyvi diskusija, kaip pagerinti prevencinių programų prieinamumą Kauno regiono gyventojams, steigiant mobilias paslaugas.

PARODOS

Visą gruodžio mėnesį maloniai Jus kviečiame užsukti į Birštono muziejų ir Sakralinį muziejų!

- **Praktinės paroda, autorius Saulius Lampickas (Alytus).**
- **Birštono meno mokyklos mokinių kūrybos paroda.**
- **XVII-XIX a. Lietuvos sakralinė tapyba iš Nacionalinio Lietuvos dailės ir Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejų rinkinių.**

• **Birštono meno mokyklos mokinių ir Birštono m. dizaino asociacijos narių kalėdinių rankdarbių paroda „Kalėdos muziejuje“.**

EDUKACINIAI UŽSIĖMIMAI

Dalyvaukite edukaciniuose užsiėmimuose!

Gruodžio 12 d. 15.00 val. Edukacinis užsiėmimas „Kaip gimsta vaško žvakė?“ Birštono Sakraliniame muziejuje, Birutės g. 10, Birštonas.

Gruodžio 22 d. 15.00 val. Edukacinis užsiėmimas „Medumi kvepiančios Kalėdos“ Birštono Sakraliniame muziejuje, Birutės g. 10, Birštonas

(Reikalinga išankstinė registracija)

Žodis prasideda nuo trupinio...

(Atkelta iš 4 p.)

ir dviejų Seimo nario Andriaus gimtajai kalbai skirtų projektų dalyvių darbai. Jaukioje, namus primenančioje aplinkoje, klubo nariai dalijosi ir kūryba, ir atsiminimais,

Iš Seimo nario A. Palionio rankų – duonos kepalėlis ir pirmasis šiųmečio „Gabijos“ leidinuko numeris – gabijetei Rimantei Butkuvei.

ir labai įdomiais sutapimais, kuriuos visuomet pravartu ir pastebėti, ir prisiminti, ir įsiminti. Juk jie yra ne vien kasdienybė, bet ir kiekvieno iš mūsų istorijos dalis. Mažytę klubo istorijos dalį jau užfiksavome, išleisdami pirmąjį „Gabijos“ leidinuką, kuriame nemaža dalis klubo narių pasakoja apie tai, kas jiems yra kūryba ir kas skatina rašyti. Šis nedidelis leidinukas – taipogi mūsų klubo veiklą fiksuojanti istorija.

Poezijos ir kuriančių žmonių apsuptyje laikas prabėgo nepastebimai greitai, tarsi gražus sapnas. Tačiau visgi realybę primena lininiame maišelyje namo parsineštas muziejaus edukatorių Emilijos ir Manto rankų darbu mūsų gražią bendrystę apjungęs – duonos kepalukas. O ausyse tebeskamba tąvakar ir po kiekvienos „Duonos kelio“ edukacijos muziejuje Juozo Palonio eilėmis „Ieškojimai“ dainuojama, jau himnu duonai tapusi daina. Gruodžio 1-oji – „Gabijos“ įkūrėjo Juozo Palonio gimtadienis. Gražių sutapimų, skaičių, datų, įspūdžių,

Grupelė gabijiečių drauge su Seimo nariu A. Palioniu įsiamžino svetingoje valstiečio trobos aplinkoje.

atrasčių... visko labai daug. Svarbiausia – žmonių – kuriančių, mylinčių pasirinkimą, bendraujančių ir niekuomet nepaliaujančių ieškoti. Yra daug ir tegul būna dar daugiau!

„Gabijos“ klubo kūrybinė vadovė Valė Petkevičienė

Atminimo dovanėlės – „Gabijos“ užrašinės ir rašikliai – Duonos himno muzikos autoriams – Reginai ir Alvydui Tamašauskams.

Savo kūrybos eiles iš 2022 m. gruodžio 1-ąją dieną pristatytos knygos „Šviesa paraštėse“ skaito Tautvydas Vencius.

Ir kasdienybėje, ir šventėje – ne vieni...

Jau tris dešimtmečius gruodžio 3-ąją minima Tarptautinė neįgaliųjų diena primena negalią turinčių žmonių situaciją, kviečia pasitikrinti, ar viskas padaryta dėl to, kad žmonės su negalia gautų jiems reikalingas paslaugas, galėtų užsiimti mėgiama veikla, mokytis, ilsėtis, realizuoti kūrybines galias, būti vietos bendruomenės gyvenimo dalimi. Šios dienos išvakarėse Birštono kultūros centre vykęs šventinis minėjimas, svečių gausa, dėmesys, linkėjimai ir dovanos patvirtino, kad kurorto neįgalieji yra matomi, girdimi, vertinami ir turi į ką atsiremti.

Šventėje dalyvavę Birštono savivaldybės vicemeras Vytas Kederys, Administracijos direktorė Jovita Tivienė, Socialinės paramos skyriaus vedėja Milda Ramanauskienė už vykdomas veiklas padėkojo Birštono neįgaliųjų draugijos nariams, jų pirmininkei Julijai Senavaitienei, kuri jau 32-ąją metus telkia žmones su negalia. Jie įteikė merės Nijolės Dirginčienės padėkas aktyviausiems: Inesai Kerinienei – už dalyvavimą amatų būrelio veikloje, Bronei Daujotienei – už aktyvų įsitraukimą į meninę veiklą, Vidmandui Gečioniui – už aktyvų socialinės rehabilitacijos būrelio lankymą. Pasak vicemero, Savivaldybė ir ateityje rems svarbiausius neįgaliųjų poreikius, sudarys galimybes pakeliauti.

LR Seimo nario Andriaus Palionio vardu dovanas įteikusi jo patarėja Valė Petkevičienė linkėjo žmonėms su negalia neužsidaryti atskirtyje, surasti prasmės kiekvienoje gyvenimo dienoje ir jas branginti. Palaikymą neįgaliesiems išreiškusi, „Tulpės“ sanatorijos direktorė Liucija Patinskienė taipogi ragino į savo kasdienybę neįsileisti tamsių minčių, juolab gyvenant sveikatos kurorte, kuris turi ką pasiūlyti ir žmonėms su negalia.

Drąsinančius žodžius Neįgaliųjų draugijos nariams tarė ir Birštono mieste bei kaimiškoje teritorijoje veikiančių nevyriausybinių organizacijų atstovai, jų vardu kalbėjo Aldona Zaliauskienė, Irena Šliaužienė ir Juozas Aleksandravičius. Griausti su neįgalumu susijusius mitus linkėjo ir renginio vedėja Roma Žentelienė.

Birštono neįgaliųjų vadovės Julijos Senavaitienės teigimu, toks nuoširdus palaikymas ir supratimas skatina stengtis ir pagal esamas išgales plėtoti draugijos veiklą. Nors draugijos teikiamų socialinių paslaugų įvairovė sumenko dėl sumažėjusio finansavimo, šiuo metu

Dovanos jubiliatams iš pirmininkės J. Senavaitienės ir LR Seimo nario patarėjos V. Petkevičienės rankų.

nariai gali naudotis pavėžėjimo, skalbimo, masažo paslaugomis, prasmingai praleisti laisvalaikį, užsiimti rankdarbiais amatų ir socialinės rehabilitacijos būreliuose.

Daugiau nei dvidešimt metų vasaromis Birštono neįgalieji ilsisi prie jūros Palangoje ir Šventojoje. Jų kasdienybę praskaidrina, akiratį praplečia ir tokios netolimos kelionės, kaip gidės Vilijos Rutkauskienės dovanota išvyka prie apžvalgos bokšto. Daugelis pirmą kartą pabuvojo Merkinės piramidėje, išskylavo gamtoje.

Tęsiant nuo 1996 metų gyvuojančią tradiciją, draugijos pirmininkė J. Senavaitienė ir V. Petkevičienė pasveikino Neįgaliųjų draugijos jubiliatams, iš kurių vyriausijai šiemet sukako 90 metų.

Šventėje skambėjo senos geros dainos. Keletą romanų atliko draugijos narė B. Daujotienė, o šventinį koncertą dovanavo žinomas atlikėjas Aleksas Lemanas, kuriam pritarė ir jo talento gerbėjai, mintinai išmoko populiarių dainų žodžius.

Muzika įveikia visas sienas, todėl gerų emocijų pakylėti renginio dalyviai susibūrė prie rėmėjų paruoštų vaišių. Širdis prie širdies, kaimynas prie kaimyno, tad susvetimėjimui vietos neliko...

Dalė Lazauskienė

Birštono neįgaliųjų draugijos narius ir pirmininkę J. Senavaitienę (antra iš dešinės) sveikina kurorto nevyriausybinių organizacijų atstovai.

TEŠIASI „GYVENIMO“ PRENUMERATA 2024 M.

„Gyvenimą“ galima užsiprenumeruoti:

- Redakcijoje (be aptarnavimo mokesčio) Kauno g. 19 A, Prienai. Tel.: 8 319 60 012, 8 605 19 327. El.paštas: zina@gyvenimas.info, info@gyvenimas.info
- Paštuose ir pas laiškanesius Mobilųjį laiškanesį galima išsikviesti telefonu (8700) 55 440

- Natūralaus bičių vaško ŽVAKĖS ir ŽAISLIUKAI EGLUTEI
 - MEDUS, ŽIEDADULKĖS, BIČIŲ DUONELĖ
 - KOSMETIKA ir SALDUMYNAI su bičių produktais
- Parduotuvėje bitininkams
Birutės g. 5, Prienai
mob. +370 698 76083
I-V 8:00 – 17:00
VI 8:00 – 12:00

Kviečiame į „KALĖDINĘ MUGĘ“ gruodžio 14–15 dienomis Prienuose, Laisvės a. Lauksime jūsų!

BIRUTĖS 9

NAUJI BUTAI

SU VAIZDU Į NEMUNĄ

PRIENUOSE

Butai: 42 kv.m - 101 kv.m

Kaina: nuo 65 000 EUR

nuo
1160 EUR
už
kv.m

GINTARĖ GENEVIČIENĖ

+ 370 604 933 50

Aukščiausios rūšies pavasarinėmis kainomis

Akmens anglis – palaida ir fasuota. Pjuvenų briketai – beržo, uosio. Durpių briketai – didmaišiuose. Medžio ir durpių granulės – fasuotos. Atvežame.

GRASTA Tel. 8 687 36216 Kęstučio g. 97, Prienai

Parduodame durpių briketus ir sveriamę jūsų kieme. Tel. 8 659 85 001.

Statybinio laužo, akmenų, įvairių pastatų smulkinimas nuo 3 Eur/m³. Tel. 8 686 43 657.

Į naujas patalpas persikėlusį Kašonių biblioteka – bendruomenės kultūros židinys

Kaip gražu, kai languose ne-gešta žiburiai, sklinda šviesos, tarytum ragindamos užsukti ir tuomet, kai sieloje tamsiau, ir kai džiugu. Kaimo biblioteka nuo labai tolimo laiko yra ta vieta, kurioje vietinis ar ir iš toliau atvykęs žmogus pasijunta laukiamas. Bibliotekoje galima rasti širdžiai mielos literatūros, tiesiog vietoje – pasirinkti knygą, atsiversti ir galbūt netikėtai perskaityti tuo metu padėjusią mintį. Taip pat ir perskaityti laikraščius, žurnalus. Lankytojų paslaugoms – ir internetas, ir spausdintuvas.

O jeigu dar čia pat ir gražūs atnaujinti bendruomenės namai. Kiek renginių, edukacijų, bendrystės švenčių... Tokios tad mintys kilo tik įžengus į atsinaujinusių pastatų Kašonyse, kuriame įsikūrę bendruomenės namai ir biblioteka. Bendruomenės namų salėje iškart dėmesį patraukė ištis ilgas Kašonių seniūnijos žymių kraštiečių sąrašas, jų nuotraukos, aprašymai bei kraštiečių išleistos knygos. Įdomu, kiek laiko be sustojimo apie šiuos žmones, ir čia dar nepaminėtus, galėtų pasakoti Jiezno seniūnijos seniūnas, kašoniškis **Algis Bartusevičius**. Tarsi visa krašto, kuriuo besirūpina, istorija, šio žmogaus atminties lentynėlėse kažkaip sutelpa. Galbūt todėl ir atsirado jaukūs bendruomenės namai, jauki, moderni biblioteka. Tačiau be Prienų rajono savivaldybės mero Alvydo Vaicekausko bei jo komandos pritarimo bei savivaldybės finansinės paramos darbai nebūtų prasidėję. Taigi, dėka visų, kuriems svarbu, kad kaime šviestų kultūros žiburiai, o žmonės turėtų galimybę jungtis, bendrauti, bendradarbiauti, ir susirinko praėjusį antradienį gausus būrys svečių, skaitytojų į naujai įrengtos bibliotekos atidarymo šventę. Įžengiant į naujos patalpos įsikūrusią biblioteką, simbolinę juostelę buvo patikėta perkirpti merui **Alvydui Vaicekauskui** ir Prienų Justino Marcinkevičiaus bibliotekos direktorei **Daivai Cepeliauskienei**. Matyt, svarbu ir tai, kad ją laikė Jiezno gimnazijos mokiniai. Vėliau **Fausta, Toma** ir **Pijus**, gimnazijos ketvirtokai, palydėti auklėtojos **Ramutės Bubnienės**, skaitė eiles. Vėliau **Indrė Kabašinskaitė** paskaitė savo brolio sukurta eilėraštį „Kašonys“, kur, pasak autoriaus, „gyvena geri žmonės“. Taigi auga jauna graži karta, kuriai svarbu savo kraštas, jo istorija, dabartis. Todėl ir ramu, kad biblioteka ir

Gražus bibliotekininkų būrelis.

bendruomenės namai bus gyvi, taps visų traukos centru, tęs įprastą veiklą ir, žinoma, kvies naujoms.

– Labai džiaugiuosi naujai įrengta šviesia, šilta, jaukia biblioteka, naujais baldais. Nors pati biblioteka ir nėra didelė, skaityti ar rinktis knygas tikrai pakaks vietos, užteks vietos ir edukacijoms, o didesniems renginiams turime naujai suremontuotus bendruomenės namus. Biblioteka tapo daug patrauklesnė ir jau sulaukė daugiau lankytojų, – pasisveikindama su atvykusiais svečiais džiaugėsi Kašonių bibliotekos bibliotekininkė **Danutė Bajorienė**. Seno pastato įveiklinimu džiaugėsi ir savivaldybės meras **Alvydas Vaicekauskas**.

Tarp sveikintųjų buvo ir vicemerė **Juratė Zailskienė**, savivaldybės Kultūros ir turizmo skyriaus vedėjas **Rimantas Šiugždinis**. O kokia gi šventė be žymių kraštiečių? Turbūt pats pirmas iš svečių čia, Kašonyse Vytuku šaukiamas, atvyko keliautojas, fotografas, leidyklos „Terra Publica“ steigėjas ir plėtros vadovas **Vytautas Kandrotas**. Gražią dovaną – žmonos **Danguolės** knygą su palinkėjimais įkurtuvių progą jis įteikė bibliotekos direktorei, o jos asmenyje – ir visiems savo krašto gyventojams. Žinoma, dovanojo ir daugiau knygų. Taigi skubėkite skaityti, o pavadinimai tebus paslaptis.

Bičiuliškai gražia bendryste pasidžiaugė Jiezno KLC, gimnazijos, Jiezno ir Vėžionių bibliotekų vadovės. Už gražią bendrystę **Danutė Bajorienei** dėkojo kaimo bendruomenės „Kašonys“ pirmininkas **Dalius Kabašinskas**. Jis visų bendruomenės narių vardu už ištesėtą pažadą – turėti atsinaujinusių bendruomenės namus, naujai įrengtą modernią biblioteką – padėkojo ir

V.Kandrotas dažnas svečias gimtajame krašte.

merui. Gražių žodžių, simbolių dovanų bibliotekininkei **Danutei** skyrė ir tautodailininkė **Laima Butkienė** bei artimos Dukurnonių bendruomenės pirmininkė **Vida Ivanauskienė**, kitos šios bendruomenės moterys.

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos padėkos už bendradarbiavimą ir prasmingą veiklą, telkiant bibliotekoje krašto bendruomenę bei organizuojant kultūrinę veiklą, buvo įteiktos Jiezno seniūnui **A.Bartusevičiui**, Jiezno gimnazijai, Jiezno kultūros ir laisvalaikio centrui, „Kašonių“ ir Dukurnonių bendruomenėms.

...Skambiomis dainomis susirinkusiuosius gražion draugėn sveikino **Tomas** ir **Ingrida**. Tradicinių lietuviškų patiekalų, kuriuos iškepė **Onutė** ir **Birutė**, paskanauti pakvietė seniūnas. Ir tai tik dar vienas įrodymas, kad šie namai – bendruomenės namai, biblioteka – po tuo pačiu stogu, po tuo pačiu Kašonių dangumi, bus pilni ir vietos gyventojų, ir svečių iš svetur.

Palma Pugačiauskaitė

Susitikimas su rašytoja Irena Buivydaite-Kupčinskiene Stakliškių bibliotekoje

Stakliškių, Užugosčio ir Vyšniūnų bibliotekų bibliotekininkų **Danutės, Živilės** ir **Rasos** iniciatyva skaitytojai susitiko su viena populiariausių ir skaitomiausių lietuvių grožinės literatūros rašytoja **Irena BUIVYDAITE-KUPČINSKIENE**. Susitikimo Stakliškių bibliotekoje dalyviai turėjo puikią progą iš arčiau pažinti rašytoją ir jos kūrybą.

Irena Buivydaite yra parašiusi ir išleidusi penkiolika romanų. Pirmasis jos romanas „Šimtas baltų mersedesų“ pasirodė 1995 metais. Nuo tada rašytoja kas dvejuis metais išleidžia po knygą. Renginio vedėja mokytoja **Ona Andrulevičienė** gražiai pristatė rašytojos kūrybą, atskleidė jos rašymo stilių ir teksto struktūrą. Autorė sulaukė gausybės klausimų, mielai į juos atsakė, pasakojo apie romanų atsiradimo „virtuvę“. „Manau, jog žmonėms reikia paprastų, gyvenimiškų istorijų, kuriose jie randa save, savo problemas, išgyvenimus ir viltis, kad iš už debesies pasirodys saulė“, – sakė rašytoja. Susitikimo metu

rašytoja pristatė savo naujausią romaną „Kas būtų, jei būtų...“. **Elvyros Raškevičienės** jautriai skaitomos ištraukos iš šio romano nepaliko abejingų ir privertė susimąstyti, o kas būtų, jei..., kaip susiklostytų gyvenimas, jei tada būtume pasielgę kitaip...?

Jaukioje bibliotekos aplinkoje laikas prabėgo nepastebimai, o baigiantis susitikimui rašytoja dar ir nudžiuginė savo skaitytojus gera žinia, kad artimiausiu metu turėtų pasirodyti dar vienas naujas romanas.

Stakliškių bibliotekos informacija

Sėkmingi smiginio žaidėjų startai

Gruodžio 2-3 dienomis viešbutyje-restorane „Via Baltica“ vyko tradicinės Lietuvos smiginio reitingo varžybos „Lietuvos čempionatas 2023“. Į šias varžybas susirinko 183 smiginio profesionalai. „Stadiono“ sporto klubui atstovavo dešimt žaidėjų.

„Stadiono“ sporto klubo smiginio žaidėjai.

Grupių etapą pavyko peržengti **Mindaugui** ir **Domui Barauskams**, **Egidijui Karčiauskui**, **Albinui Mankevičiui**, **Karoliui Lekavičiui**, **Dovydui Petrauskui** ir **Daliui Židnavičiui**. **Dovydas Petrauskas** su **Domu Barausku** pateko tarp 16-kos stipriausiųjų. **Mindaugas Barauskas** šį kartą užėmė trečią vietą. Klubo atstovai **Domas** ir **Matas**

Barauskai ir toliau lyderiauja Lietuvos jaunimo smiginio varžybose. **Domas** 4:1 rezultatu nugalėjo **Matą** ir iškovojo pirmą vietą, o **Matas** liko antras.

Tarpklubinėse smiginio varžybose „Stadiono“ komanda iškovojo vicečempionės titulą, finale rezultatu 3:9 pripažinusi Šiaulių darts klubo „Auksinė strėlė“ pranašumą.

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė **Ramutė Šimukauskaitė**

Internetu skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikrastisGyvenimas

Redakcija: **Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė** - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: **Dalė Lazauskienė**, redaktorės pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINES ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: **Rimantė Jančiauskaitė**, apžvalgininkė (60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: **Ona Ališauskienė** (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: **Ona Lodienė**, **Zina Lankevičienė** (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketas@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327.
Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laišku autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

R

remia rubrikas
„Koks tu ir aš –
tokia Lietuva“
ir „Tai, kas
išaugina...“

Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais.
Ofsetinė spauda. Apimtis – 3 spaudos lankai.
Indeksas 67283. Tiražas: trečiadieniais – 1350 egz., šeštadieniais – 1750 egz.
Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Spaudė UAB „Alytaus
spaustuvė“, Seirijų g. 17,
tel. (8 315) 73786.

ALYTAUS
SPAUSTUVĖ